

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัย ดังนี้

การจัดการเรียนร่วม

1. ความหมายของการเรียนร่วม
2. ความสำคัญของการเรียนร่วม
3. รูปแบบการจัดการเรียนร่วม
4. ทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วม
5. เด็กพิเศษ

การบริหารจัดการเรียนร่วมแบบโครงสร้างซีท (SEAT) ด้านเครื่องมือ

1. ความหมายของเครื่องมือ
2. องค์ประกอบของเครื่องมือ
3. แนวทางการบริหารจัดการเรียนร่วมด้านเครื่องมือ

นโยบายการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการเรียนร่วม

1. ความหมายของการเรียนร่วม

การเรียนร่วมเป็นการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบหนึ่งที่ตั้งใจให้แก่วัยเด็กที่มีความต้องการพิเศษและความต้องการช่วยเหลือที่แตกต่างไปจากปกติ ใช้ชีวิตร่วมกับเด็กปกติในระบบโรงเรียนได้ และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการเรียนร่วมนั้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

นงลักษณ์ วิรัชชัย ให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมไว้ว่า การจัดการเรียนร่วม (inclusion) หมายถึง การจัดการเรียนร่วมที่เด็กพิการเข้าเรียนร่วมชั้นเรียนเดียวกัน มีมาตรฐานการเรียนแบบเดียวกันกับเด็กปกติ เป็น การจัด การเรียน การสอน ตามหลักประชาธิปไตย ที่บุคลากรของโรงเรียนทุกคนยอมรับความแตกต่างที่หลากหลายของเด็กแต่ละคน และมีกรรวมพลังจากโรงเรียน ครอบครัวและชุมชน ทำงานเพื่อให้เด็กทุกคนทั้งเด็กพิการและเด็กปกติ ได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของแต่ละคน เด็กพิการและเด็กปกติที่มีปัญหาการเรียนรู้จะได้รับความช่วยเหลือพิเศษ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศได้อย่างเท่าเทียมกัน

การเรียนร่วม หมายถึง การจัดการบริหาร สนับสนุน ส่งเสริมครูและผู้บริหารในโรงเรียนปกติให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษในโรงเรียนปกติโดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเด็กคนใดเป็นปกติหรือเด็กคนใดเป็นเด็กพิเศษ ไม่คำนึงถึงความรุนแรงในสภาพความพิการ มีการจัดเตรียมโปรแกรมการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กพิเศษอย่างเหมาะสม ให้เด็กพิเศษได้เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนวิชาการและกิจกรรมพิเศษเท่าที่จะเป็นไปได้ รวมถึงการทำกิจกรรมต่างๆ เช่นเดียวกับนักเรียนปกติ สนับสนุนให้นักเรียนพิการ ได้มีเพื่อนผู้ช่วยหรือเพื่อนคู่หูเช่นเดียวกับเด็กปกติ จัดให้นักเรียนพิการได้รับการศึกษาในชุมชนและสิ่งแวดล้อมต่อไป สอนและแนะนำให้นักเรียนเข้าใจและยอมรับในความแตกต่าง และให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง (2550)

ผดุง อารยะวิญญู (2541, หน้า 7) การเรียนร่วม หมายถึง “ การจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนปกติ อาจจัดได้หลายลักษณะ เช่น การเรียนร่วมเต็มเวลา เรียนในห้องพิเศษ ห้องเสริมวิชาการ ซึ่งให้โอกาสเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ”

ศรียา นิยมธรรม (2541, หน้า 37) ให้ความหมายของการเรียนร่วมไว้ว่า “การเรียนร่วม หมายถึง การนำเอาคนพิการมาสู่สังคมปกติ ไม่ว่าจะในด้านนันทนาการหรือการศึกษา ในสมัยก่อนคนพิการมักถูกชุกซ่อนหรือแยกไว้เฉพาะกลุ่มต่างหาก แต่ในปัจจุบันจะเน้นที่การคัดแยกเพื่อช่วยเหลือคนพิการแต่เนิ่นๆ โดยมีนักวิชาการในสาขาต่างๆ เข้ามาช่วยเหลือและสามารถจัดให้เด็กแต่ละคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ”

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การจัดการเรียนร่วมชั้น (inclusion) หมายถึง การจัดการเรียนระหว่างเด็กปกติและเด็กพิเศษรวมชั้นเรียนเดียวกัน มีมาตรฐานการเรียนแบบเดียวกันกับเด็กปกติ

2. ความสำคัญของการเรียนร่วม

การจัดการเรียนรวม “Inclusion” เด็กพิเศษที่เข้าเรียนรวมกับเพื่อนๆ ปกติแบบเคียงบ่าเคียงไหล่กันไป จะส่งผลให้เด็กเรียนรู้ที่จะยอมรับซึ่งกันและกัน เด็กจะเข้าใจถึงความเหมือนและ

ความไม่เหมือนในการอยู่ร่วมกัน เด็กปกติก็เรียนที่จะยอมรับความพิการด้านความสามารถของเพื่อนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเขา การยอมรับความพิการ การไร้ความสามารถ จึงเป็นเรื่องจำเป็น นอกจากนี้เด็กที่เรียนรavnนั้น จะได้รับประโยชน์จากการร่วมมือและความรู้สึกกับมิตรชอบที่จะพัฒนาไปด้วยกันนในชั้นเรียน การมีปฏิสัมพันธ์กันเช่นนี้ จะส่งผลให้มีการยอมรับซึ่งกันและกันรู้สึกและตระหนักถึงความพิการได้ ซึ่งสิ่งนี้เป็นเรื่องสำคัญเมื่อเด็กเหล่านี้ย่างเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตามเด็กที่เรียนนในระบบ “Inclusion” ยังคงต้องได้รับการบริการศึกษาพิเศษไม่ว่าจะเป็นครูพิเศษ สื่อสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการศึกษาพิเศษต่อเนื่องกันไป การเรียนนในระบบนี้มีได้หมายความว่า จะลดบริการพิเศษต่างๆ ลงหากเพียงแต่มีการเปลี่ยนวิธีการจัดการและการให้บริการองค์ประกอบของการเรียนร่วม

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การจัดการเรียนร่วม เด็กพิเศษที่เข้าเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ปกติแบบเคียงบ่าเคียงไหล่กันไป จะส่งผลให้เด็กเรียนรู้อันที่จะยอมรับซึ่งกันและกัน เด็กจะเข้าใจถึงความเหมือนและความไม่เหมือนในการอยู่ร่วมกัน เด็กปกติก็เรียนที่จะยอมรับความพิการด้านความสามารถของเพื่อนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเขา การยอมรับความพิการ การไร้ความสามารถ จึงเป็นเรื่องจำเป็นด้านสังคมที่สำคัญยิ่งของเด็กพิเศษ

3. ทฤษฎีพื้นฐานของการเรียนร่วม

นักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษได้กล่าวถึง ปรัชญาและแนวคิดของการจัดการเรียนร่วม ไว้หลายท่าน ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2542, หน้า 29) กล่าวว่า “การจัดโครงการจัดการเรียนร่วมระหว่างนักเรียนปกติกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีความเชื่อในสิ่งเดียวกัน เชื่อในปรัชญาการศึกษาพิเศษ ปรัชญาของการอยู่ร่วมกันและเท่าเทียมกันในสังคม”

ศรียา นิยมธรรม ให้ความเห็นว่า คนพิการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมจึงควรเตรียมผู้พิการเสียแต่ในขณะเยาว์วัย เพื่อให้มีความพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยเชื่อว่าการให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนร่วมกับนักเรียนปกติจะช่วยให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มเรียนรู้และมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีพร่วมกันได้ในสังคมเมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ (2541, หน้า 17)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2546, หน้า 45) กล่าวว่า “การให้สิทธิในการดำรงชีวิตและเรียนรู้ร่วมกับชุมชนของตนเองและใช้รูปแบบที่นักเรียนพิการแต่ละคนจะได้รับประโยชน์สูงสุด รวมถึงรูปแบบต่าง ๆ ของการเรียนต้องเหมาะสม ยืดหยุ่น โดยนักเรียนจะต้องถูกแบ่งแยกจากชุมชนของตนน้อยที่สุด”

เลอนเนอร์และคณะ ((Lerner and others) กล่าวถึงแนวคิดการจัดการเรียนร่วมสรุปได้ว่า แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แยกประเภทตามความบกพร่องเป็นการจัดบริการให้แก่แก่นักเรียนพิเศษตั้งแต่แรกเริ่ม โดยไม่บรรจุนักเรียนเข้าในความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่งเพื่อประโยชน์ต่อการพิจารณาว่าปัญหาต่าง ๆ เกิดจากความบกพร่องหรือเป็นความล่าช้าทาง วุฒิภาวะ ซึ่งสามารถกระตุ้นพัฒนาการให้เท่าทันนักเรียนปกติในเวลาอันควร ก่อนที่นักเรียนคนนั้นจะบรรลุวุฒิภาวะเพราะนักเรียนที่มีความพิการซ้อนหรือนักเรียนก่อนวัยเรียนในระยะแรกของปัญหาทางพัฒนาการอาจมีลักษณะหลายประเภทแยกได้ยากมีผลต่อความคาดหวังต่อตนเองในทางลบ ซึ่งครูหรือผู้ปกครองอาจเกิดความผิดพลาดในการคาดหวังและจัดประเภท (1981, pp. 26-27 อ้างอิงใน ประภฤติ พูลพัฒน์, 2549, หน้า 58)

สมิทและคณะ (Smith and others) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมไว้ว่าการนำนักเรียนเข้าสู่ภาวะปกติมากที่สุด เป็นวิธีการที่เป็นปกติวิสัยของสังคม เพื่อคงทักษะและพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนพิเศษไว้ให้มากที่สุด ดังนั้น จึงต้องนำนักเรียนพิเศษเข้าสู่สภาวะปกติที่สมบูรณ์ โดยให้โอกาสในการรับสิทธิต่าง ๆ เท่าเทียมกับคนปกติ ได้รับการยอมรับโดยไม่มีกรณีพิเศษใด ๆ ทั้งจากเพื่อนและบุคคลอื่นในวัฒนธรรมเดียวกันซึ่งขึ้นอยู่กับเจตคติและการแสดงออกของสมาชิกในชุมชนจัดเป็นการเข้าสู่สภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมการออกกฎหมายเป็นเพียงการนำไปสู่ความเป็นไปได้ ที่จะนำเข้าสู่สภาวะปกติอย่างสมบูรณ์ แต่ไม่ได้ประกันการเข้าร่วมในสังคมอย่างแท้จริงของนักเรียนพิเศษ (1982 p.22 อ้างอิงในประภฤติ พูลพัฒน์, 2546, หน้า 57)

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า ทฤษฎีการจัดการศึกษาพิเศษเน้นรูปแบบการเรียนร่วมทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการรับการศึกษาที่รัฐจัดให้ตามความเหมาะสมนั้นพิจารณาถึงความแตกต่างทั้งความสามารถและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งการจัดการศึกษาแก่เด็กพิเศษควรจัดตั้งแต่อายุยังน้อย

4. รูปแบบการจัดการเรียนร่วม

เบญจา ชลธานนท์ ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมว่าเป็นการจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีโอกาสเข้าไปในระบบการศึกษาปกติ โดยเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้เรียนและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กทั่วไป โดยมีครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษร่วมมือและ รับผิดชอบร่วมกัน (Collaboration) และการจัดการเรียนร่วมอาจกระทำได้หลายลักษณะ วิธีการจัดการเรียนร่วม ซึ่งปฏิบัติกันอยู่ในหลายประเทศและประสบความสำเร็จ ซึ่งมีรูปแบบการจัดเรียนร่วมได้ 6 รูปแบบ ดังนี้

1. ชั้นเรียนปกติเต็มวัน เด็กจะเรียนในชั้นเรียนเต็มวัน และอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้นโดยไม่ได้รับบริการทางการศึกษาพิเศษ เด็กที่จะเข้าเรียนในลักษณะนี้ได้ควรเป็นเด็กที่มี

ความพิการน้อย มีความฉลาดและมีความพร้อมในการเรียนตลอดจนวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม

2. ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการปรึกษาหารือ เด็กจะเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลาและอยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ซึ่งจะได้รับคำแนะนำจาก ครูการศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยา เช่น แนะนำชี้แจงให้ครูที่สอนชั้นเรียนร่วมเข้าใจ ความต้องการและความสามารถของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีสอน ตลอดจนการปฏิบัติต่อเด็กบริการ สื่อสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็กและช่วยประเมินผลพัฒนาการในการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นต้น

3. ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการครูเดินสอน เด็กจะเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลาและอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้น แต่ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากครูเดินสอนตามตารางที่กำหนดหรือเมื่อมีความจำเป็น ครูเดินสอนจะเดินทางไปให้บริการตามโรงเรียนต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน รวมถึงการให้บริการช่วยเหลือแก่ครูทั้งด้านการสอนและหรือการปรับพฤติกรรม

4. ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการสอนเสริม เด็กจะเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มวันและอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้น แต่ได้รับการสอนเสริมจากครูการศึกษาพิเศษที่ประจำอยู่ห้องสอนเสริมบางเวลาหรือบางวิชา วันละ 1-2 ชั่วโมง หรือมากกว่านี้ขึ้นอยู่กับความต้องการพิเศษของเด็ก การสอนเด็กอาจกระทำรายบุคคลหรือสอนเป็นกลุ่มเล็กๆก็ได้ และสอนในเนื้อหาที่เด็กไม่ได้รับการสอนในชั้นปกติ หรือเนื้อหาที่เด็กมีปัญหา เช่น ทักษะการทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น หรือภาษามือสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นต้น ในห้องสอนเสริมจะต้องมีเอกสาร หนังสือ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูบริการสอนเสริม นอกจากสอนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแล้วยังมีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการปฏิบัติต่อเด็กประเภทนี้อีกด้วย

5. ชั้นเรียนพิเศษและชั้นเรียนปกติเด็กจะเรียนในชั้นเรียนพิเศษ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศ และเข้าเรียนร่วม ในชั้นเรียนปกติในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สุขศึกษา และศิลปะ เป็นต้น

6. ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกันไว้เป็นกลุ่มเดียวกัน และเป็นกลุ่มขนาดเล็กปกติ เด็กจะเรียนในชั้นเรียนพิเศษเต็มเวลาและเรียนกับครูประจำชั้นทุกวิชา แต่จะเข้าร่วมกิจกรรมกับเด็กทั่วไป เช่น กิจกรรม เข้าแถวเคารพธงชาติ การรับประทานอาหาร การไปทัศนศึกษา ซึ่งการจัดการเรียนร่วมในลักษณะนี้เหมาะสำหรับเด็กที่มีความพิการค่อนข้างมาก (2545, หน้า 7-8)

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ จัดได้หลายรูปแบบในรูปแบบชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ เหมาะสำหรับเด็กที่มีความพิการค่อนข้างมาก เนื่องจากการจัดเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกันไว้เป็นกลุ่มเดียวกัน และเป็นกลุ่มขนาดเล็กปกติ เด็กจะเรียนในชั้นเรียนพิเศษเต็มเวลาและเรียนกับครูประจำชั้นทุกวิชา แต่จะเข้าร่วมกิจกรรมกับเด็กทั่วไป เช่น กิจกรรม เข้าแถวเคารพธงชาติ การรับประทานอาหาร การไปทัศนศึกษา ซึ่งการจัดการเรียนร่วมในลักษณะนี้เหมาะสำหรับเด็กที่มีความพิการค่อนข้างมาก และการศึกษาพิเศษจะกระจายไปยังหน่วยงาน แต่ละหน่วยงานจะมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกว้างขวางขึ้น การพัฒนาเด็กพิการในลักษณะบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำงานร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษาและบุคลากรอื่น ในลักษณะร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบ

5. เด็กพิเศษ

5.1 ความหมายของเด็กพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 1 (2547) บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ได้ให้ความหมายของเด็กพิเศษไว้ว่า “เด็กพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น บกพร่องทางการได้ยิน บกพร่องทางสติปัญญา บกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ บกพร่องทางการพูดและภาษา บกพร่องทางการเรียนรู้ บกพร่องทางพฤติกรรมหรือ อารมณ์ เด็กออทิสติก เด็กพิการซ้ำซ้อน”

นอกจากนี้ เด็กพิเศษยังมีความหมายอื่นๆ เช่น เด็กพิเศษ (Exceptional Children) หมายถึง เด็กที่มีลักษณะพิเศษ เรียกเด็กพิเศษเด็กนอกกระดัด เด็กผิดปกติ เด็กพิการ เด็กปกติ โดยทั่วไปเรียก “เด็กพิเศษ” เด็กพิเศษ หมายถึง เด็กปกติที่มีลักษณะทางกาย หรือพฤติกรรม เบี่ยงเบนไปจากสภาพปกติ เช่น สติปัญญา อารมณ์ หรือสังคม มีผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่ไม่อาจพัฒนาความสามารถได้เท่าที่ควร จากการเรียนการสอนตามปกติ มีสาเหตุจากสภาพความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ จำเป็นต้องจัดการศึกษาพิเศษให้เหมาะสมกับลักษณะและความต้องการของเด็ก (อรัญญา วรชาติอุดมพงศ์, 2551)

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า เด็กพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และมีความต้องการในด้านความช่วยเหลือในด้านต่างๆ เป็นพิเศษ กว่าเด็กปกติ

5.2 ประเภทของเด็กพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แบ่งประเภทการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ เป็น 9 ประเภท คือ

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น
2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
3. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
4. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและการเคลื่อนไหว
5. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
6. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
7. เด็กออทิสติก
8. เด็กสมาธิสั้น
9. เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน (2547, หน้า 64-65)

นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตาก เขต 1 (2547) บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน ในโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม. ได้ให้ความเห็นไว้ว่า เด็กพิเศษมี 9 ประเภท ได้แก่

1. บกพร่องทางเห็น หมายถึงบุคคลที่สูญเสียการเห็นตั้งแต่ระดับเล็กน้อย จนถึงตาบอดสนิท
2. บกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ระดับรุนแรง จนถึงระดับน้อย
3. บกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง บุคคลที่มีพัฒนาการช้ากว่าคนปกติทั่วไป เมื่อวัดระดับสติปัญญามีระดับ สติปัญญาต่ำกว่าบุคคลปกติในวัยเดียวกัน
4. บกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ หมายถึง คนที่มีอวัยวะไม่สมส่วนอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งขาดหายไป กระดูกและกล้ามเนื้อพิการเจ็บป่วยเรื้อรังรุนแรงมีความ พิการของระบบประสาท มีความลำบากใน การเคลื่อนไหว
5. บกพร่องทางการพูดและภาษา หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องในเรื่องของการออกเสียงพูด การสื่อความหมาย ทางการพูดและการใช้ภาษา
6. บกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง คนที่มีความบกพร่อง อย่างไม่อย่างหนึ่ง

หรือหลายอย่างรวมทั้งสภาพความบกพร่อง ในการรับรู้ ซึ่งทำให้มีปัญหาในการอ่าน การเข้าใจ ภาษาและการคิดคำนวณ

7. บกพร่องทางพฤติกรรมหรือ อารมณ์ หมายถึง บุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ และปัญหาทางพฤติกรรมนั้น เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่เป็นที่ ยอมรับของสังคม หรือวัฒนธรรม

8. ออทิสติก หมายถึง บุคคลที่มีความ บกพร่องทางพัฒนาการด้านสังคม ภาษาและการสื่อความหมาย พฤติกรรมอารมณ์การรับรู้ และจินตนาการความผิดปกตินี้พบได้ ก่อนวัย 3 ปี

9. พิกัดซ้อน หมายถึง บุคคลที่มีสภาพความบกพร่องหรือความพิการมากกว่าหนึ่งประเภทในบุคคลเดียวกัน เช่น คนปัญญาอ่อน ที่สูญเสียการได้ยิน

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กล่าวถึงประเภทของเด็กพิเศษไว้ว่า การกำหนดประเภทความพิการเพื่อการศึกษา คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการ เพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบุคคลที่มีความบกพร่องที่ต้องการการศึกษาพิเศษไว้ 9 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงตาบอดสนิท อาจแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1.1 คนตาบอด หมายถึง คนที่สูญเสียการเห็นมากจนต้องเรียนด้วยการอ่านเขียนอักษรเบรลล์ หรือใช้วิธีการฟังเทปหรือแผ่นเสียง หากตรวจวัดความชัดของตาข้างดี เมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ 6 ส่วน 60 หรือ 20 ส่วน 200 ลงมาจนถึงบอดสนิท (หมายถึง คนตาบอดสามารถมองเห็นวัตถุได้ในระยะห่างน้อยกว่า 5 เมตร หรือ 20 ฟุต ในขณะที่คนทั่วไปสามารถมองเห็นวัตถุเดียวกันได้ในระยะ 60 เมตร หรือ 200 ฟุต หรือมีลานสายตาแคบกว่า 20 องศา (หมายถึง สามารถมองเห็นได้กว้างน้อยกว่า 20 องศา)

1.2 คนเห็นเลือนลาง หมายถึง คนที่สูญเสียการเห็น แต่ยังสามารถอ่านอักษรตัวพิมพ์ที่ขยายใหญ่ได้หรือต้องใช้อักษรขยายอ่าน หากตรวจวัดความชัดของสายตาข้างที่ดี เมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับระหว่าง 6 ส่วน 18 (6/18) หรือ 20 ส่วน 70 (20/70) ถึง 6 ส่วน 60 (6/60) หรือ 20 ส่วน 200 (20/200) หรือมีลานสายตาแคบกว่า 30 องศา

2. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ระดับรุนแรงจนถึงระดับน้อย อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 คนหูหนวก หมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถรับรู้

ข้อมูลผ่านทางกรไดยิน ไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟังก็ตาม โดยทั่วไปหากตรวจการไดยิน จะสูญเสียการไดยินประมาณ 90 เดซิเบลขึ้นไป (เดซิเบล เป็นหน่วยวัดความดังของเสียง หมายถึง เมื่อเปรียบเทียบกับระดับเริ่มไดยินเสียงของเด็กปกติ เมื่อเสียงดังไม่เกิน 25 เดซิเบล คนหูหนวกจะ เริ่มไดยินเสียงดังมากกว่า 90 เดซิเบล)

2.2 คนหูตึง หมายถึง คนที่มีการไดยินเหลืออยู่เพียงที่จะรับข้อมูลผ่านทางกรไดยิน โดยทั่วไปจะใส่เครื่องช่วยฟัง และหากตรวจการไดยินจะพบว่ามีการสูญเสียการไดยินน้อยกว่า 90 เดซิเบล ลงมาจนถึง 26 เดซิเบล คือ เมื่อเปรียบเทียบกับระดับเริ่มไดยินเสียงของเด็กทั่วไป เมื่อเสียงดังไม่เกิน 25 เดซิเบล เด็กหูตึงจะเริ่มไดยินเสียงที่ดังมากกว่า 26 เดซิเบล ขึ้นไป จนถึง 90 เดซิเบล อาจแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ดังนี้ ตึงเล็กน้อย (26-40 เดซิเบล) ตึงปานกลาง (41-55 เดซิเบล) ตึงมาก (56-70 เดซิเบล) และตึงรุนแรง (71-90 เดซิเบล)

3. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง คนที่มีพัฒนาการช้ากว่าคนปกติทั่วไป เมื่อวัดสติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้ว มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าบุคคลทั่วไป และความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่ำกว่าเกณฑ์ปกติอย่างน้อย 2 ทักษะหรือมากกว่า เช่น ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะทางสังคม ทักษะการใช้สาธารณสมบัติ การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตในบ้าน การควบคุมตนเอง สุขอนามัยและความปลอดภัย การเรียนวิชาการเพื่อชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่างในการทำงาน ซึ่งลักษณะความบกพร่องทางสติปัญญา จะแสดงอาการก่อนอายุ 18 ปี

4. บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ หมายถึง คนที่มีอวัยวะไม่สมส่วน อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนขาดหายไป กระดูกและกล้ามเนื้อพิการ เจ็บป่วยเรื้อรังรุนแรง มีความพิการระบบประสาท มีความลำบากในการเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาในสภาพปกติ ทั้งนี้ไม่รวมคนที่มีความบกพร่องทางประสาทสัมผัส ได้แก่ ตาบอดหูหนวก

5. บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง คนที่มีความบกพร่องอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง ในกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับความเข้าใจในการใช้ภาษา อาจเป็นภาษาพูดและ/หรือภาษาเขียน ซึ่งจะมีผลทำให้มีปัญหาในการฟัง การพูด การคิด การอ่าน การเขียน การสะกด หรือการคิดคำนวณ รวมทั้งสภาพความบกพร่องในการรับรู้สัมผัสได้รับบาดเจ็บ การปฏิบัติงานของสมองสูญเสียไป ซึ่งทำให้มีปัญหาในด้านการอ่านและปัญหาในการเข้าใจภาษา ทั้งนี้ไม่รวมคนที่มีปัญหาทางการเรียนเนื่องจากสภาพบกพร่องทางการเห็น การไดยิน

การเคลื่อนไหว ความบกพร่องทางสติปัญญา ปัญหาทางอารมณ์ หรือความด้อยโอกาส เนื่องจากสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และสภาพเศรษฐกิจ

6. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา หมายถึง คนที่มีความบกพร่องในเรื่องของการออกเสียงพูด เช่น เสียงผิดปกติ อัตราความเร็วและจังหวะการพูดผิดปกติ หรือคนที่มีความบกพร่องในเรื่องความเข้าใจและ/หรือการใช้ภาษาพูด การเขียน และ/หรือระบบสัญลักษณ์อื่นที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งอาจเกี่ยวกับรูปแบบของภาษา เนื้อหาของภาษา และหน้าที่ของภาษา

7. บุคคลที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ หมายถึง คนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติเป็นอย่างมาก และปัญหาทางพฤติกรรมนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่เป็นที่ยอมรับทางสังคมหรือวัฒนธรรม

8. บุคคลออทิสติก หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการด้านสังคม ภาษา และการสื่อความหมาย พฤติกรรม อารมณ์ และจินตนาการ ซึ่งมีสาเหตุเนื่องมาจากการทำงานในหน้าที่บางส่วนของสมองที่ผิดปกติไป และความผิดปกตินี้พบได้ก่อนวัย 30 เดือน

9. บุคคลที่มีความพิการซ้อน หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องมากกว่าหนึ่งประเภทขึ้นไป (2547, หน้า 101-103)

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การแบ่งประเภทเด็กพิเศษที่แพร่หลายโดยทั่วไป แบ่งเป็น 9 ประเภท คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและการเคลื่อนไหว เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม เด็กออทิสติก เด็กสมาธิสั้น และเด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน

การบริหารจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) ด้านเครื่องมือ (T : Tools)

1. ความหมายของเครื่องมือ

เบญญา ชลธานนท์ (2546) กล่าวว่า “เครื่องมือ (T : Tools) หมายถึง สิ่งที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด”

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) กล่าวว่า “เครื่องมือ (T - Tools) หมายถึง สิ่งที่น่ามาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมช่วยให้นักเรียนพิการ หรือที่มีความบกพร่องเกิดการเรียนรู้ และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด”

บุษบา ตาไฉ (2550, หน้า 29-32) ได้ให้ความหมายของเครื่องมือ ไว้ว่า “เครื่องมือ (T - Tools) หมายถึง สิ่งที่น่ามาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมช่วยให้นักเรียนพิเศษ

เกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นการช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ”

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า เครื่องมือ (T - Tools) ในการบริหารการจัดการเรียนร่วม โครงสร้างซีท (SEAT) หมายถึง สิ่งื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมช่วยให้เด็กพิเศษเกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นการช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ

2. องค์ประกอบของเครื่องมือ (T - Tools)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเครื่องมือ (T : Tools) สิ่งื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมช่วยให้นักเรียนพิการ หรือที่มีความบกพร่องเกิดการเรียนรู้ และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งประกอบด้วย

1. ด้านงบประมาณ จัดสรรงบประมาณ
2. ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ กิจกรรม
3. การจัดหาบริการ
4. ระบบการบริหารจัดการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 1 (2547) บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม. ได้แบ่งองค์ประกอบของเครื่องมือ (T : Tools) ไว้ดังนี้

1. นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ
2. งบประมาณ
3. ระบบการบริหารจัดการ
4. กฎกระทรวง

เบญจา ชลธานนท์ (2546) ให้ความเห็นว่า สิ่งื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่

1. นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ
2. ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
3. บุคลากร
4. หน่วยงาน องค์กรต่างๆ
5. งบประมาณ

บุษบา ตาใจ (2550, หน้า 29-32) ให้ความเห็นว่า เครื่องมือในการจัดการเรียนร่วมที่จะช่วยให้นักพิเศษเกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดมีองค์ประกอบดังนี้

นโยบาย งบประมาณ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกรวมถึงเทคโนโลยีที่ช่วยเหลือเด็กพิเศษ ระบบการบริหารจัดการ อาคาร สถานที่ สื่อ บริการ ครูการศึกษาพิเศษและนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือจำเป็นเฉพาะบุคคล

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า องค์ประกอบในการบริหารการจัดการเรียนร่วมที่จะเป็นแนวทางในการบริหารการจัดการเรียนร่วมโดยโครงสร้างซีท (SEAT) ด้านเครื่องมือ นั้นประกอบ ด้วยนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ งบประมาณ ระบบการบริหารจัดการ กฎกระทรวง เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ตำรา ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ครูการศึกษาพิเศษและนักวิชาชีพอื่น

3. แนวทางการบริหารจัดการเรียนร่วมด้านเครื่องมือ (T : Tools)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แสดงความเห็นในแนวทางการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยโครงสร้างซีท ด้านเครื่องมือ (T : Tools) ว่าสิ่งที่นำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมช่วยให้นักเรียนพิการ หรือที่มีความบกพร่องเกิดการเรียนรู้ และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งประกอบด้วย

1. ด้านงบประมาณ จัดสรรงบประมาณ
2. ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ กิจกรรม ควรกำหนดให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาล

3. การจัดหาบริการ เช่น การใช้บริการผ่านคู่มือ โดยประสานกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ให้บริการคู่มือ บริการสอน เช่น เด็กตาบอดต้องให้บริการในเรื่องสื่อ อุปกรณ์ที่จำเป็น และควรจัดครูการศึกษาพิเศษมาสอนทักษะเสริมที่จำเป็น เช่น ทักษะการอ่านและเขียนอักษรเบรลล์ ทักษะการเคลื่อนไหว

4. ระบบการบริหารจัดการ ผู้บริหารโรงเรียนต้องนำเสนอเรื่องการจัดการเรียนร่วม จัดตั้งคณะกรรมการวางแผน โดยนำเสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน โดยให้มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม กำหนดแนวทางการดำเนินงานจัดสรรงบประมาณ กำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนกำหนดรูปแบบในการจัดการเรียนร่วม และร่วมมือกับหน่วยงาน และบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้อง (2547)

เบญจา ชลธานนท์ ได้ให้ความเห็นว่า แนวทางการบริหารจัดการโดยใช้โครงสร้างซีท ด้านเครื่องมือ มีดังนี้

สิ่งที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่

1. นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ฯ
2. ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ.2545 – 2549 กฎกระทรวง กำหนด หลักเกณฑ์ และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2545 ฯลฯ
3. บุคลากร ได้แก่ผู้บริหาร ครูอาจารย์ แพทย์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่เกี่ยวข้องกับ เด็กพิการ ฯ
4. หน่วยงาน องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน มูลนิธิ สมาคม ที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการ
5. งบประมาณ เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการ โดยปกติจะได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน สถานศึกษาจำเป็นจะต้องแสวงหาความร่วมมือในการสนับสนุนงบประมาณด้านการเงิน สื่อ เทคโนโลยี วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเด็กพิการ จากสถาบัน องค์กรเอกชนและจากบุคคลทั่วไป ฯลฯ

เครื่องมือเป็นสิ่งที่นำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วม ช่วยให้นักเรียนพิการ หรือที่มีความบกพร่องเกิดการเรียนรู้ และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็ การช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เครื่องมือดังกล่าว ได้แก่ดังต่อไปนี้

1. นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป็นการกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงาน และระบบ การให้บริการที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนและบุคคลทั่วไป รวมทั้งพ่อแม่รับรู้ว่ ะเรียนมีโครงการเรียนร่วม นโยบายที่โรงเรียนควรนำมาพิจารณาปรับปรุงใช้เป็นแนวทาง มีดังนี้
 - 1.1 การจัดการศึกษาเพื่อนักเรียนทุกคน (Education for All) เมื่อกำหนดเป็นนโยบาย แล้ว โรงเรียนต้องจัดให้มีการเรียนร่วมไม่ว่าโรงเรียนนั้นจะมีนักเรียนพิการหรือมีความบกพร่อง หรือไม่ โรงเรียนต้องมีบทบาทหน้าที่ให้นักเรียนทุกคนในโรงเรียนเรียนรู้ได้ เช่น เด็กตาบอด เรียนร่วมในโรงเรียน ถ้าโรงเรียนจะจัดการเรียนรู้โรงเรียนต้องให้บริการในเรื่องสื่อ อุปกรณ์ ที่จำเป็น และควรจัดครูการศึกษาพิเศษมาสอนทักษะเสริมที่จำเป็น เช่น ทักษะการอ่านและเขียน อักษรเบรลล์ ทักษะการเคลื่อนไหว โดยที่ทางโรงเรียนไม่คิดว่านักเรียนตาบอดนั้นมีปัญหา แต่โรงเรียนต้องตระหนักว่าโรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ในโรงเรียนได้

1.2 การจัดการศึกษาในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด หมายความว่าโรงเรียนควรพยายามให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องได้เรียนร่วมในชั้นเรียนทั่วไปมากที่สุด และหากไม่สามารถจัดให้นักเรียนเรียนร่วมได้เต็มเวลาก็อาจจัดเป็นบางเวลาก็ได้ โรงเรียนควรคำนึงถึงการขจัดสิ่งที่เป็นอุปสรรคทั้งหลาย และจัดหาครูการศึกษาพิเศษเพื่อให้บริการสอนเสริมและอบรมครูทั่วไป ให้สอนนักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องในห้องเรียนเดียวกันได้

1.3 การจัดการเรียนร่วมเป็นเรื่องของบุคคลทุกคนในโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ ครู พยาบาลโรงเรียน บุคลากรอื่นมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนร่วม เช่น พยาบาลโรงเรียนอาจมีส่วนร่วมในการให้ยาหรือควบคุม สังเกตพฤติกรรมหลังการเข้ายา ภารโรงอาจช่วยส่งเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาข้ามถนน หรือเป็นพี่เลี้ยงดูแลเด็กตอนเย็นก่อนผู้ปกครองมารับ ฉะนั้นการจัดการเรียนร่วมจึงเป็นเรื่องของทุกคน

2. งบประมาณ โรงเรียนจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วมให้กับเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่อง

2.1 การสรรหาแหล่งเงิน อาจได้มาจากงบประมาณจากต้นสังกัด

2.2 การจัดสรรงบประมาณ โรงเรียนต้องมีการประชุมวางแผนใช้จ่ายเงินและมีการจัดสรรงบประมาณ (เงินนอกงบประมาณ) ซึ่งจะได้จากหน่วยงานอื่นๆ ที่ให้การสนับสนุนหรือจากการหาทุนของโรงเรียนเอง

2.3 ระบบบัญชีและการตรวจสอบ โรงเรียนจะต้องมอบหมายให้อาจารย์ 1 คน เพื่อดูแลบัญชีรายรับรายจ่าย โดยคณะกรรมการการจัดการเรียนร่วมตรวจสอบทุก 1 เดือน และนำเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียน

2.4 การวิเคราะห์งบประมาณ โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.4.1 วางแผนในการใช้จ่ายเงิน

2.4.2 วิเคราะห์การใช้จ่ายเงินก่อนใช้จริง

2.4.3 นำไปใช้

2.4.4 วิเคราะห์การใช้จ่ายเงินหลังการใช้จริง

2.4.5 ประเมินการใช้จ่ายจริง

3. ระบบการบริหารจัดการ หากทางโรงเรียนได้จัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนไว้แล้ว ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนำเสนอเรื่องการจัดการเรียนร่วม จัดตั้งคณะกรรมการวางแผนโดยนำเสนอให้มีการแต่งตั้งผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าร่วมเป็นกรรมการเพิ่มอย่างน้อย 1 คน และในคณะกรรมการ โรงเรียนควรมีผู้ปกครองนักเรียนพิการหรือที่มีความ

บกรพร้อมเข้าร่วมในคณะกรรมการด้วยอย่างน้อย 1 คน จัดประชุมบุคลากรและผู้ปกครองนักเรียน พิกการหรือที่มีความบกรพร้อม แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน โดยให้มีอำนาจ หน้าที่กำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม เพื่อนำเสนอผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการ โรงเรียนกำหนดแนวทางการดำเนินงานจัดสรรงบประมาณ กำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากร ทุกคนในโรงเรียน กำหนดรูปแบบในการจัดการเรียนร่วมและร่วมมือกับหน่วยงานและบุคลากร ภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น สาธารณสุข โรงพยาบาล หรือนักจิตวิทยา เป็นต้น แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ การจัดการเรียนร่วม 1 คน แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลประมาณ 5 - 7 คน ต่อเด็ก 1 คน โดยมีผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยเป็นประธาน และมีครูหรือตัวแทนครูที่สอน นักเรียนพิกการหรือที่มีความบกรพร้อม ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง นักจิตวิทยา ผู้เชี่ยวชาญอื่น ที่เกี่ยวข้อง เช่น นักกายภาพบำบัด นักแก้ไขการพูดและภาษา และพ่อแม่ของเด็กกรวมเป็น กรรมการ โดยให้ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้ประสานงานในการจัดทำ IEP และดำเนินการสอน ตาม IEP โดยจัดทำ IEP สำหรับนักเรียนพิกการหรือที่มีความบกรพร้อม

3.1 โครงสร้างระบบการบริหารจัดการเรียนร่วม คณะกรรมการจัดการเรียนร่วม ควรประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

3.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้แทน

3.1.2 ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง นักตรวจการได้ยิน นักกายภาพบำบัด นักแก้ไข การพูดและภาษานักกิจกรรมบำบัด และนักวิชาชีพต่างๆ ที่มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ด้านการให้บริการแก่นักเรียนพิกการหรือที่มีความบกรพร้อม

3.1.3 ครู หมายถึง ผู้ที่จบทางด้านการศึกษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สอน นักเรียนพิกการหรือที่มีความบกรพร้อมเรียนร่วม

3.1.4 ครูการศึกษาพิเศษ หมายถึง ผู้ที่จบด้านการศึกษาพิเศษหรือครูทั่วไปที่ เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3.1.5 ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนทั่วไปและผู้ปกครองของ นักเรียนพิกการหรือที่มีความบกรพร้อมที่นำบุตรหลานมาเข้าเรียนร่วมในโรงเรียน

3.1.6 บุคลากรภายนอก หมายถึง บุคคลซึ่งสามารถเข้ามามีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นหรือให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนได้ เช่น ผู้อำนวยการเขตที่โรงเรียนนั้นตั้งอยู่

3.2 การจักระบบข้อมูล ระบบฐานข้อมูลเป็นความจำเป็นพื้นฐานที่ต้องนำมาเป็น ข้อมูลพื้นฐานในการทำงาน ได้แก่

3.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องที่เรียนร่วม โรงเรียน จะต้องมียุทธศาสตร์นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องในด้านต่าง ๆ ที่สามารถเรียนร่วมได้ เพื่อนำมา วางแบบในการจัดการศึกษา

3.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร ได้แก่ การสำรวจจำนวนครูการศึกษาพิเศษ ที่มีวุฒิทางด้านการศึกษาพิเศษหรือผ่านการอบรม จำนวนครูที่เรียนมาทางด้านจิตวิทยา เพื่อนำมาวางแผนจัดครูให้ทำการสอนตรงตามความรู้ความสามารถ และนำมาวางแผน ในการพัฒนาบุคลากรเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานได้ดีขึ้น

3.2.3 ข้อมูลเครือข่าย ได้แก่ ข้อมูลของหน่วยงาน สถาบันทางการศึกษา สมาคม องค์กร มูลนิธิ ที่สามารถจะนำมาเป็นประโยชน์ในการนำมาเป็นเครือข่ายในการทำงาน เป็นการช่วยพัฒนาบุคลากร การช่วยเหลือฟื้นฟู บำบัด การสนับสนุนทรัพยากร สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก

3.2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนำมาวางแผนในการจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอต่อความต้องการ ได้แก่ เครื่องช่วยฟัง คอมพิวเตอร์ โปรแกรมซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้อง แก้วอ้อรชเห็น ทางเดินห้องน้ำสำหรับนักเรียนพิการ เป็นต้น

3.3 การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล

3.3.1 แผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล กำหนดผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนนักเรียน พิการหรือที่มีความบกพร่องโดยตรง สำรวจนักเรียนที่มีความบกพร่องว่ามีจำนวนเท่าใด ต้องใช้ บุคลากรเท่าใด และจัดให้มีระบบอาสาสมัครขึ้นโดยทางโรงเรียนควรจัดทำคู่มืออาสาสมัคร และ มีการปฐมนิเทศ

3.3.2 แผนพัฒนาบุคลากร จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับเด็กพิการ ให้ความรู้แก่ครู บุคลากร และผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ

3.3.3 การสื่อสารภายในองค์กร

- 1) การจัดป้ายนิเทศ แผ่นพับ และใบปลิวต่างๆ
- 2) ติดประกาศข้อมูลข่าวสารใกล้ที่ลงเวลาปฏิบัติงาน
- 3) จัดประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของทางโรงเรียน และมีการติดตามประเมินผลการสื่อสารในทุกระดับและทุกรูปแบบ

3.4 การประสานงานกับบุคคล

3.4.1 การประสานงานกับผู้ปกครอง

3.4.2 การประสานงานกับนักวิชาชีพ หรือผู้เชี่ยวชาญ

3.5 การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารควรมีการวางแผนในการที่จะสำรวจการมีส่วนร่วม ความพึงพอใจ และการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคน โดยจัดประชุมแจ้งนโยบายการบริหารงาน กำหนดบทบาท ภาระหน้าที่ การปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคนอย่างชัดเจน มีการสัมมนาพูดถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในและภายนอกโรงเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยมีการประเมินความพึงพอใจ ในการบริหารงานและการปฏิบัติงานที่ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากร และนำผลมาปรับปรุง โดยสำรวจด้วยแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์

4. กฎกระทรวง

กฎกระทรวง ได้แก่ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พุทธศักราช 2545 และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2545 เป็นเครื่องมือในการกำหนดให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อนำมาใช้ในการเรียนร่วมและกำหนดให้มีการจัดสรรงบประมาณแต่ละปีเป็นเงินอุดหนุนสำหรับคนพิการ ในอัตราที่มากกว่าแต่ไม่เกินห้าเท่าของเงินอุดหนุนด้านสื่อและวัสดุการศึกษาที่จัดสรรให้แก่ นักเรียนทั่วไป

5. เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก (Assistive Technology : AT)

เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง เทคโนโลยีที่คนพิการใช้ ซึ่งได้มีการพัฒนาและการใช้ประโยชน์เทคโนโลยี เพื่อช่วยให้คนพิการดำรงชีวิตอิสระ สามารถปฏิบัติงานและผลิตงานต่าง ๆ ออกมาได้ เรียกว่า “เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก” โดยอาจจะเป็นเทคโนโลยีระดับพื้นฐาน หรือระดับสูง ก็ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเครื่องมือที่สามารถหาซื้อได้ตามร้านค้าทั่วไป เช่น โทรศัพท์ที่หน้าปัดมีตัวเลขและตัวอักษรขนาดใหญ่เพื่อช่วยให้คนที่เห็นเลือนรางได้เห็นชัดเจนขึ้น แก้วอรรถเซ็นไฟฟ้าที่ใช้ท่อพลาสติกบังคับการเคลื่อนไหว โดยคนพิการดูหรือเป่าลมเข้าท่อแทนการใช้นิ้วมือกดบังคับสวิทช์เล็ก ๆ ที่ติดกับแก้วเหมือนคนพิการร่างกายทั่วไปที่สามารถใช้มือได้ เป็นต้น

6. สิ่งอำนวยความสะดวก (Accessibility) หมายถึง เครื่องมือโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยให้คนพิการแต่ละประเภทได้รับการศึกษาโดยสะดวก และสอดคล้องตามความจำเป็น โรงเรียนควรจัดเครื่องมือในการเรียนรู้ของเด็กพิเศษให้เพียงพอเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ สภาพแวดล้อมทั้งด้านอาคาร สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

ที่เอื้อต่อสภาพของเด็กพิเศษ จัดสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อช่วยให้คนพิการปฏิบัติงานและดำรงชีวิตให้มีประสิทธิภาพตามความจำเป็นของแต่ละบุคคล

7. สื่อ หมายถึง สื่อทางการศึกษา ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาหรือเครื่องมือช่วยให้คนพิการเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เกิดความเข้าใจดีขึ้นและรวดเร็ว โรงเรียนควรจัดสื่อสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องหรือพิการแต่ละประเภทแต่ละระดับ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ให้เด็กพิการเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เกิดความเข้าใจดีขึ้นและรวดเร็วเพียงพอ เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ การพัฒนาสื่อ และมีการจัดเก็บเฉพาะอย่างชัดเจน ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการใช้สื่อ อุปกรณ์ เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ

8. บริการ หมายถึง บริการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของคนพิการแต่ละประเภท เช่น บริการฝึกอบรม บริการเตรียมความพร้อมทางการเรียนรู้ บริการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โรงเรียนควรจัดบริการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของคนพิการแต่ละประเภท เช่น บริการฝึกอบรม บริการเตรียมความพร้อมทางการเรียนรู้ บริการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ เป็นต้น และมีการบริการข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องทั่วถึง

9. ตำรา อาจจัดทำในรูปแบบอื่นที่นอกเหนือไปจากตัวพิมพ์ เช่น หนังสือเสียงสำหรับคนตาบอด และนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เป็นต้น โรงเรียนควรจัดตำรา สื่อสิ่งพิมพ์ ให้เพียงพอ เหมาะสมกับเด็กพิเศษ มีการจัดเก็บสะดวกต่อการใช้สำหรับเด็กพิเศษ จัดมุมหนังสือสำหรับเด็กพิเศษในห้องสมุดโรงเรียน

10. ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา หมายถึง มาตรการอื่นที่นอกเหนือจากสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของคนพิการ การแสวงหาความร่วมมือจากชุมชน และองค์กรเอกชน ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอรับการสนับสนุน

11. ครูการศึกษาพิเศษ หมายถึง ครูที่ได้รับการศึกษาสาขาการศึกษาพิเศษ ในระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูเดินสอน ครูสอนเสริม หรือครูสอนนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนทั่วไป จัดอบรม ศึกษาดูงานด้านการศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมให้แก่ครูการศึกษาพิเศษ หรือครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนเด็กพิเศษ พัฒนาบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการให้เพียงพอ และมีคุณภาพ (2546, หน้า 7-47)

บุษบา ตาไว (2550, หน้า 29) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการการเรียนร่วม ด้านเครื่องมือในการจัดการเรียนร่วมไว้ว่า เครื่องมือ (T : Tools) เป็นสิ่งที่นำมา

เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมช่วยให้เด็กพิเศษเกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นการช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เครื่องมือดังกล่าว รวมถึงต่อไปนี้เป็นนโยบาย งบประมาณ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกรวมถึงเทคโนโลยีที่ช่วยเหลือเด็กพิเศษ ระบบการบริหารจัดการ การเข้าถึงอาคารสถานที่ สื่อ บริการ ครูการศึกษาพิเศษและนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ในการช่วยเหลือจำเป็นเฉพาะบุคคล

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า แนวทางในการบริหารการจัดการเรียนร่วมโดยโครงสร้างซีท (SEAT) ด้านเครื่องมือ ให้เกิดประสิทธิภาคนั้นควรมีองค์ประกอบในการบริหารด้านนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ งบประมาณ ระบบการบริหารจัดการ กฎกระทรวง เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ตำรา ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ครูการศึกษาพิเศษและนักวิชาชีพอื่น

นโยบายการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมไว้ว่า “ปี พ.ศ.2542 เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ” และได้อนุมัติหลักการประกาศ พ.ศ.2542 เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ ภายใต้หลักการคนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน เพื่อเร่งรัด ปรับปรุง และขยายบริการทางการศึกษาสำหรับคนพิการให้ทั่วถึงและมีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาพิเศษ เพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี และพัฒนาให้คนพิการสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างคนทั่วไป และประกอบอาชีพได้ตามศักยภาพ ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายมุ่งขยายโอกาสให้กับคนพิการ ที่อยู่ในวัยเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี
2. ผลิตและพัฒนาคุณภาพครู อาจารย์ และบุคลากร
3. พัฒนาการวิจัย ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก
4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการ กระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่ท้องถิ่น ให้สถานศึกษาเพิ่มการรับนักเรียนพิการ
5. ให้ผู้ที่ไม่สามารถเข้าชั้นเรียนตามปกติ ได้รับการศึกษานอกระบบโรงเรียน
6. จัดให้มีศูนย์การศึกษาพิเศษแห่งชาติ ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด
7. ให้สถานศึกษาของรัฐและเอกชน จัดบริการการศึกษาแก่คนพิการ โดยจัดแบบเรียน หรือ

แยกชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม หรือเป็นโรงเรียนพิเศษเฉพาะความบกพร่อง

8. ต้องคำนึงถึงคุณภาพและมีการกระจายบริการอย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ (2543, หน้า 3 - 4)

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึงการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ไว้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ร่วมกับกองการศึกษาพิเศษกรมสามัญศึกษา จนกระทั่งปีงบประมาณ 2529 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้มีการดำเนินงานโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยเริ่มในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จนถึงปีงบประมาณ 2533 ได้ขยายการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต่างๆ โดยขยายครบทุกจังหวัดทั่วประเทศในปี 2538 และได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาถึง 9 ปี ทำให้เกิดการขยายการจัดการเรียนร่วมทั้งในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การจัดการเรียนร่วมดำเนินไปอย่างกว้างขวาง ทำให้เกิดความจำเป็น ในการศึกษาวิจัย เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการดำเนินการจัดการเรียนร่วม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ นักเรียนทุกคน จึงได้จัดโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมต้นแบบ 1 อำเภอ 1 โรงเรียน ในปีงบประมาณ 2547 ขึ้นเป็นครั้งแรก และเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนร่วมตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ทั้ง 3 เขต จึงร่วมกับศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครสวรรค์ พิจารณาคัดเลือกโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 3 โรงเรียน เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมต้นแบบ เขตพื้นที่การศึกษาละ 1 โรงเรียน และทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อรับทราบนโยบายและแนวทางการดำเนินงานโดยใช้ระบบการบริหารจัดการเรียนร่วมรูปแบบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) และระบบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุน 40,000 บาท

ในปี 2548 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ทั้ง 3 เขต ได้ขยายโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมครบทุกอำเภอ โดยร่วมกับศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครสวรรค์ พิจารณาคัดเลือก โรงเรียนเพิ่มเติม ดังนี้

1. เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 1 จำนวน 32 โรงเรียน ได้แก่

1.1 อำเภอเมือง 9 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดหนองปลิง โรงเรียนวัด

ตะเคียนเลื่อน โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ โรงเรียนวัดชุมนุ้มสงฆ์ โรงเรียนวัดหัวถนน
โรงเรียนวัดเขามโน โรงเรียนอนุบาลเมืองนครสวรรค์ โรงเรียนวัดท่าทอง และโรงเรียนวัดเกียงไกร
(โพธิ์ประสิทธิ์)

1.2 อำเภอโกรกพระ 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลโกรกพระ โรงเรียนบ้าน
กระจิงาม โรงเรียนวัดนากลาง โรงเรียนวัดท่าซุด โรงเรียนบ้านหาดสูง และโรงเรียนบ้าน
คลองม่วง

1.3 อำเภอเก้าเลี้ยว 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนโสตถยาอุปถัมภ์ โรงเรียน
วัดหัวดงเหนือ โรงเรียนเก้าเลี้ยววิทยา และโรงเรียนอนุบาลเก้าเลี้ยว

1.4 อำเภอชุมแสง 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนทับกฤชพัฒนา โรงเรียนวัดบางเคียน
โรงเรียนบ้านท่ากว้าง โรงเรียนวัดหนองขอน โรงเรียนชุมชนวัดเกษไชยเหนือ โรงเรียนวัดคลองยาง
และโรงเรียนชุมแสงชนูทิศ

1.5 อำเภอพยุหะคีรี 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเขาทอง โรงเรียนเขาทองพิทยาคม
โรงเรียนเขาพระนางสงฆ์ โรงเรียนอนุบาลพยุหะคีรี โรงเรียนเขาทะเลพิทยาคม และโรงเรียนวัด
คลองบางเคื่อ

2. เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 2 จำนวน 21 โรงเรียน ดังนี้

2.1 อำเภอบรรพตพิสัย 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย โรงเรียน
วัดหนองตาตู โรงเรียนประสาธวิถิ์ และโรงเรียนท่าจิว

2.2 กิ่งอำเภอแม่เปิน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลแม่เปิน โรงเรียนสวนป่า
แม่กะสี โรงเรียนคลองสมบูรณ์ และโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์

2.3 อำเภอชุมตาบง 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านปางสวรรค์ และโรงเรียน
ชุมม่วง

2.4 อำเภอแม่วงศ์ 8 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวังน้ำขาว โรงเรียนบ้านหินดาด
โรงเรียนแม่วงศ์วิทยาคม โรงเรียนบ้านปางสุต โรงเรียนตะแบกงาม โรงเรียนบ้านคลองไทร
โรงเรียนเทพมงคลทอง และโรงเรียนบ้านตลุกช้อยน้ำ

2.5 อำเภอลาดยาว 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดบ้านไร่ โรงเรียนศาลเจ้าไก่ต่อ
และโรงเรียนลาดยาววิทยาคม

3. เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 จำนวน 24 โรงเรียน ดังนี้

3.1 อำเภอหนองบัว 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลหนองบัว โรงเรียนวัด
เทพสุทธาวาส โรงเรียนบ้านเขานางต่วน โรงเรียนบ้านเขามะเกลือ โรงเรียนบ้านคลองลาน

โรงเรียนห้วยวารีใต้ และโรงเรียนหนองบัว

3.2 อำเภอไพศาลี 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลไพศาลี โรงเรียนบ้านวังกระโดนน้อย และโรงเรียนวัดหนองเสือ

3.3 อำเภอตากฟ้า 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลตากฟ้า โรงเรียนวัดประชาสรรค์ และโรงเรียนวัดห้วยลำไย

3.4 อำเภอตากฟ้า 5 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนวัดเขาฝาโรงเรียนบ้านหนองลาดโรงเรียนบ้านซอนเตี๋ย โรงเรียนทหารอากาศอนุสรณ์ และโรงเรียนช่องแคพิทยาคม

3.5 อำเภอท่าตะโก 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลท่าตะโก โรงเรียนบ้านหัวถนนเหนือ โรงเรียนบ้านหนองหลวง โรงเรียนบ้านหนองเนิน โรงเรียนวังวิทยา และโรงเรียนบ้านเขาล้อ

ทุกโรงเรียนได้ดำเนินการตามแนวทางของการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) และระบบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน (2547, หน้า 1)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม มีผู้วิจัยได้ศึกษาไว้ ดังนี้

ทนันชัย อินทนาชัย (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแบบเรียนร่วมกับนักเรียนปกติในจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ด้านสภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมกับนักเรียนปกติ ส่วนใหญ่เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย และศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ด้านความต้องการทางการศึกษาของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ต้องการเรียนร่วมโดยให้มีการส่งเสริมด้านทุนการศึกษา การสอนซ่อมเสริม การมีส่วนร่วมทางด้านวิชาการ การกีฬาและส่งเสริมการเรียนวิชาชีพ และด้านสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ เรื่องอาคารและสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สาเหตุเกิดจากความขาดแคลนงบประมาณ เรื่องบุคลากร ไม่มีบุคลากรด้านการจัดการศึกษาพิเศษและบุคลากรขาดทักษะในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เรื่องวิชาการ ขาดแคลนแหล่งความรู้และผู้ให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเด็กที่มีจามต้องการพิเศษ เรื่องสื่อการเรียนการสอน ขาดสื่อการสอนเนื่องจากงบประมาณประมาณไม่เพียงพอ และครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะการใช้สื่อการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ณัฐกฤตา ไพศาลสมบัติ (2543) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมระดับอนุบาลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมระดับอนุบาลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 ด้านการบริหารงานการจัดการเรียนร่วมระดับอนุบาล และการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร 40 คน และครูประจำชั้น 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และแบบสังเกตการณ์จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีเป้าหมายในการจัดการเรียนร่วมระดับอนุบาล เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถผู้บริหารได้เตรียมตัวและเตรียมครูเพื่อให้มีความรู้ในการจัดการเรียนร่วมระดับอนุบาลโดยการเข้ารับการอบรม/สัมมนา มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบโดยให้ครูประจำชั้นชี้แจงคัดแยกเด็กโดยการทดสอบความรู้ทั่วไป ผู้จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลคือครูประจำชั้น ครูประจำชั้นเป็นผู้จัดซื้อและจัดหาสื่อและอุปกรณ์โดยมีการจัดสรรงบประมาณและติดต่อประสานงานให้ ผู้บริหารนิเทศและติดตามผลอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยการเยี่ยมชั้นเรียน และมีองค์การภาครัฐให้การสนับสนุน ด้านการจัดการเรียนการสอนครูประจำชั้นจัดกิจกรรมที่เน้นส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเอง ใช้แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นแนวทางในการเขียนแผนและกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนปรับหลักสูตรโดยเรียนเหมือนกันแต่ลดความคาดหวังหรือความยากของงานลงสอนเนื้อหาเดียวกันกับเด็กปกติ สอนเด็กพร้อมกันทั้งชั้นและทบทวนให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนเมื่อสอนจบจัดกิจกรรมเสริมพิเศษที่พัฒนาทักษะกล้ามเนื้อเล็กกล้ามเนื้อใหญ่และการเคลื่อนไหวเลือกสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยพัฒนาด้านที่บกพร่อง เด็กอนุบาลที่มีความต้องการพิเศษทุกคนใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์เหมือนกับเด็กปกติและได้รับการวัดและประเมินผลเด็กโดยการสังเกตพฤติกรรม ส่วนปัญหาด้านการบริหาร พบว่าโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการตามนโยบายได้ทั้งหมด บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดความรู้ ความสามารถและทักษะในการสอนและจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลขาดงบประมาณในการปรับสภาพแวดล้อมและให้บริการเครื่องมือ สื่อ และอุปกรณ์ การนิเทศและติดตามผลยังทำได้ไม่เต็มที่หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนยังมีน้อยส่วนปัญหาการจัดการเรียนการสอน คือ ขาดเอกสารที่เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมครูไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ตามที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ขาดสื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม

สมศักดิ์ ไสโรถาวร (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและข้อเสนอแนะ การจัดการเรียนร่วมของนักเรียนปกติกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่าการดำเนินการจัดการจัดการเรียนร่วมกันของนักเรียนปกติกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ในด้านการจัดอาคารสถานที่ การคัดแยกเด็กและด้านสื่อการเรียนการสอน ส่วนการใช้เทคนิควิธีสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สภาพปัญหาการจัดการเรียนร่วมกันของนักเรียนปกติกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีปัญหาในระดับมากคือ ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ปัญหา ด้านการจัดการอยู่ในระดับน้อย ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนร่วมกัน ด้านการจัดการ ควรมีการวางแผนร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อกำหนดวิธีการปฏิบัติร่วมกันอย่างชัดเจนด้านบุคลากร บุคลากรทุกคนในโรงเรียนต้องได้รับการพัฒนาด้านการจัดการจัดการเรียนร่วมอย่างต่อเนื่องไปพร้อม ๆ กัน เพื่อคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้านอาคารสถานที่ ควรปรับปรุงสภาพอาคารที่มีอยู่ให้เอื้อต่อการจัดการจัดการเรียนร่วม มีห้องน้ำอยู่ใกล้ห้องเรียน อาคารถ่ายเทสะดวกและห้องเรียนควรอยู่ชั้นล่างของอาคาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ รัฐจะต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อและอุปกรณ์ที่จำเป็นให้โรงเรียน เช่น เครื่องช่วยฟัง คอมพิวเตอร์ฝึกพูด และแบบทดสอบวัดสติปัญญา

ณัฐาศิริ สุขผดุง. (2547, บทคัดย่อ) แนวทางของครูและผู้ปกครองในการทำงานร่วมกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ทักษะของครูทั่วไปที่มีต่อการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ รวมทั้งการฝึกอบรมและความต้องการในการฝึกอบรม ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการทำงานในทักษะของครูและผู้ปกครองที่มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ และแนวทางการพัฒนาเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในทักษะของครูและผู้ปกครองที่มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับเด็กที่มีปัญหาทางการ การศึกษาพบว่า ครูทั่วไปมีทักษะต่อการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ยังไม่ถูกต้องในเรื่องรูปแบบการศึกษาและวิธีการสอนการฝึกอบรมและความต้องการในการฝึกอบรมพบว่าส่วนใหญ่ครูทั่วไปไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา ศึกษาดูงาน หรือการจัดโครงการเกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการทำงานพบว่าครูและผู้ปกครองมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะความเกี่ยวข้องในแต่ละด้านของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ค่อนข้างน้อย ครูยังขาดความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือในการคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ขาดความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จึงยังไม่ได้รับการ

จัดการศึกษาที่เหมาะสมกับลักษณะความบกพร่องและความสามารถของแต่ละบุคคล ครูและผู้ปกครองขาดการทำงานร่วมกับวิชาชีพอื่นๆ ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือควรมีการขยายความรู้เด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้อ ครูและผู้ปกครองควรรหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ร่วมกันจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การพบปะ แลกเปลี่ยน ควรจัดให้มีบุคลากรทางการแพทย์เข้ามาทำงานร่วมกับครูและผู้ปกครองเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ศราวุฒิ สุพัฒน์ (2548) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก ประจำปีการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินโครงการส่งเสริมการบริหารจัดการโรงเรียน แกนนำจัดการเรียนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก ประจำปีการศึกษา 2548 ในด้านสภาพบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพบริบทของโครงการส่งเสริมการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก มีความสอดคล้องกับกิจกรรมที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการในโรงเรียนแกนนำจัดการ เรียนร่วมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$) แต่เรื่องการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่สอดคล้องต่อ ประเภทความพิการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.45$)

2. ด้านปัจจัยของโครงการส่งเสริมการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก โรงเรียนมีความพร้อมด้านปัจจัยโดยเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X}=3.84$) โดยเฉพาะครูมีความพร้อมในการจัดสื่อการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.06$)

3. ด้านกระบวนการของโครงการส่งเสริมการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก พบว่าทั้ง 3 กิจกรรมในภาพรวม ที่มีประโยชน์และความเหมาะสมโดยเฉลี่ยดังนี้ กิจกรรมการพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$) กิจกรรมการนิเทศติดตามประเมินผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$) และกิจกรรม การสนับสนุนการกระจายสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$)

4. ด้านผลผลิตของโครงการส่งเสริมการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก พบว่า หลังจากที่ได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริมการบริหารจัดการด้านต่างๆ 4 ด้าน คือ 1) ด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน 2) ด้านการปรับตัวในการอยู่ร่วมในสังคม 3) ด้านความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน 4) ด้านความสามารถทางวิชาการ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความก้าวหน้าโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$) และ จำนวนนักเรียนในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามแผนที่กำหนดใน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จำนวน 660 คน คิดเป็นร้อยละ 70.29 จากจำนวนนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษทั้งหมด 939 คน

วินัย รูปชาติ (2549) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกับผลการดำเนินงานตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนเรียนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามแนวคิดโครงสร้างซีท (SEAT) ในจังหวัดกำแพงเพชร ประจำปีการศึกษา 2549 มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียนเรียนร่วม 2) ผลการดำเนินงานของโรงเรียนเรียนร่วม และ 3) ความสัมพันธ์ของสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกับผลการดำเนินงานของโรงเรียนเรียนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามแนวคิดโครงสร้างซีท (SEAT) ผลการวิจัยพบว่าพบว่า 1) สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนเรียนร่วมตามแนวคิดโครงสร้างซีททั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน และด้านการกำหนดนโยบาย กฎหมาย สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการดำเนินงานของโรงเรียนเรียนร่วม โดยประเมินพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 2 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการทางด้านสังคมและ พัฒนาการทางการเรียน ผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานที่เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้ง 4 ด้าน

สมยศ สุขพัฒน์ (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 12 คน และครูผู้สอนจำนวน 12 คน รวม 24 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ดำเนินการ ผนวกรวมครูผู้สอนในการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล การรายงานข้อมูลอย่างเป็นระบบ ดำเนินการจัดหาเครื่องมือคัดแยก สื่อและอุปกรณ์สำหรับเตรียมความพร้อม วางแผนการใช้งบประมาณ รวมถึงการจัดบริการที่จำเป็นให้ผู้เรียน แก่ บริการแนะแนว ศิลปะบำบัด ดนตรีบำบัด การแก้ไขการพูด

บรรจง อักษรอาสา (2550) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานและปัญหาการจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สำหรับบุคคลออทิสติกในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้าง SEAT) สำหรับบุคคลออทิสติกในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 ผลการศึกษาพบว่าสภาพการดำเนินงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ฐการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนนักเรียนทั่วไป

วรวรรณ ธนพรธัญพิพย์ (2550) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดปัตตานี ยะลาและสตูล มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ยะลา และสตูล ตามทัศนะของครูผู้สอนและผู้บริหาร 2) เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ยะลา และสตูล ตามทัศนะของครูผู้สอนและผู้บริหาร กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ยะลา และสตูล จำนวน 247 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่จัดการเรียนร่วมแบบเต็มเวลาและครูใช้เทคนิคการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนเพื่อให้เกิดทักษะการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม การวัดผลสอดคล้องกับจุดประสงค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนร่วมและสนองต่อนโยบายการจัดการเรียนร่วม ด้านสิ่งแวดล้อม อาคารเรียนอยู่ในสภาพดี เหมาะแก่การเรียนการสอน และมีความสะดวก ปลอดภัย ด้านงบประมาณ โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อย ระดับปัญหาด้านการจัดการเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรควรเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและบุคลากร ด้านบุคลากร ควรจัดหาครูที่ผ่านการอบรมหรือมีความรู้ทางการศึกษาพิเศษรับผิดชอบโดยตรง ด้านสิ่งแวดล้อม ควรจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกเป็นการเฉพาะกับนักเรียนร่วม ด้านงบประมาณ ควรสนับสนุนในการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและต่อเนื่องสำหรับการจัดซื้อสื่อ

บุษบา ตาไว (2550) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางในการบริหารจัดการการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีทของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสุโขทัย มี

จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพ ญหา และแนวทางในการบริหารจัดการเรียน ร่วมโดยใช้โครงสร้าง ชีท ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษสภาพ ในการดำเนินงานการบริหารงานจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างชีท พบว่า มีระดับการ ปฏิบัติงานด้านผู้เรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ อยู่ใน ระดับปานกลางทุกด้าน ผลการศึกษปัญหา การบริหารงานจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างชีท พบว่า สิ่งที่ปฏิบัติได้ น้อยและเป็นปัญหาในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียนคือ การจัดกิจกรรมอื่น ที่ช่วยให้เด็กทั่วไปเข้าใจและ ยอมรับเด็กพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อมคือ การปรับสภาพแวดล้อม ของโรงเรียนโดยพิจารณาถึงสภาพความบกพร่องของเด็กพิเศษแต่ละประเภท ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองมีเจตคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับพัฒนาเด็กพิเศษ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนคือ การปรับ หลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะที่จำ เป็นให้แก่เด็กพิเศษ ด้านเครื่องมือ คือขาดการจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกให้กับเด็กพิเศษ และการจัดครูการศึกษาพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญให้บริการเพื่อช่วย สนับสนุนการศึกษาของเด็กพิเศษ ผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม โดยใช้ โครงสร้างชีท ด้านผู้เรียนควรจัด ให้เมื่ออายุน้อยและจัดทันทีเมื่อพบเด็กพิเศษ ด้าน สภาพแวดล้อมทางกายภาพควรจัดสภาพโรงเรียนให้มี ห้องสอนเสริมวิชาการ สำหรับบริการ ผู้เกี่ยวข้อง ด้านสภาพแวดล้อมด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร ครู ต้องมีความรู้และ ประสบการณ์ มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียน ควรปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความแตกต่างของเด็กพิเศษเป็นรายบุคคล ด้านเครื่องมือ รัฐบาลควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ควรมีบุคลากรการศึกษาพิเศษ และนักวิชาชีพเข้ามาช่วยเหลือในการจัดการเรียนร่วม

พัชรา พันธวงศ์ (2550) ได้วิจัยเรื่อง รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนแกนนำ จัดการเรียนร่วมด้วยโครงสร้างชีท มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) ได้แก่ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายของรัฐและของ กรุงเทพมหานคร 2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ได้แก่ ความเข้าใจของ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ความเพียงพอและเหมาะสมของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และ อาคารสถานที่ 3) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ได้แก่ ประเมินการ ปฏิบัติตามขั้นตอนของโครงการ 4) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) ได้แก่ ประเมินความสำเร็จของโครงการ ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มผู้บริหาร ครู ในภาพรวมประสพ ผลสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด ด้าน โดยประสพผลสำเร็จมากอันดับ 1 คือ ด้านบริบท รองลงมา คือ

ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลผลิตตามลำดับ 2) กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน พิเศษและผู้ปกครองนักเรียนปกติช่วงชั้นที่ 2 ด้านผลผลิตในภาพรวมประสบผลสำเร็จมากทั้ง 2 กลุ่ม เมื่อพิจารณารายละเอียดด้านผลผลิต พบว่าการประเมินของผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง นักเรียนพิเศษในเรื่องความร่วมมือจากผู้บริหารที่ 2 กลุ่มสอดคล้องกันว่าประสบผลสำเร็จมาก อันดับ 1 ในกลุ่มผู้ปกครองนักเรียนปกติช่วงชั้นที่ 2 พบว่า ความร่วมมือจากผู้บริหารประสบผลสำเร็จมากเป็นอันดับที่ 3

นพมาศ สุทธิวิรัช (2551) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างชีวิต ในโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างชีวิต ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยรวม มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านเครื่องมือ ปัญหาในการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างชีวิต ด้านนักเรียน พบว่า การเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป มีการดำเนินการไม่ต่อเนื่อง การเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ ปฏิบัติได้ไม่ทั่วถึง ด้านสภาพแวดล้อม พบว่าไม่มี การปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่ามีปัญหาในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และการจัดทำแผนการสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจงเป็นรายบุคคล (IIP) และด้านเครื่องมือ พบว่า งบประมาณไม่เพียงพอ ในการจัดซื้อสื่อสำเร็จรูป ค่าจ้างครูพี่เลี้ยง ค่าตอบแทนวิทยากร บุคคลภายนอก และโครงการฝึกอาชีพ ครูไม่เพียงพอตามภาระงาน ขาดการทำวิจัยในชั้นเรียน และขาดการประสานงานกับหน่วยงานทางการแพทย์ 3) ความต้องการในการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างชีวิต ด้านนักเรียน พบว่า ควรมีหน่วยงานในการสำรวจและคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเตรียมความพร้อมเด็กก่อนเข้าเรียน ควรจ้างพี่เลี้ยงช่วยดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อม ควรสนับสนุนงบประมาณ เพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดให้มีการรวมกลุ่มในการช่วยกันจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และการจัดทำแผนการสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจงเป็นรายบุคคล (IIP) ควรมีการนิเทศ ติดตามผลการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ควรมีครูการศึกษาพิเศษช่วยสอนและแนะนำ และด้านเครื่องมือ ควรมีการสนับสนุนด้านงบประมาณเพิ่มขึ้น และมีระบบส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับหน่วยงานทางการแพทย์

ธนบูรณ์ชัย ทองดินอก (2551) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหา แนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการเรียนร่วม จังหวัดชัยภูมิ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วม ปัญหาการบริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมและแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการเรียนร่วม ในจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานโรงเรียนจัดการเรียนร่วมตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการเรียนร่วม จังหวัดชัยภูมิ ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านนักเรียน โรงเรียนได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมนักเรียนพิการร่วมกับศูนย์การศึกษาพิเศษ มีการเตรียมความพร้อมนักเรียนพิการ เป็นรายบุคคล นักเรียนทั่วไปได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความพิการของเพื่อนก่อนที่เพื่อนจะเข้ามาเรียนร่วม โรงเรียนได้ฝึกทักษะการช่วยเหลือเพื่อนพิการให้กับ นักเรียนปกติ ด้านสภาพแวดล้อม โรงเรียนมีอาคาร สถานที่ และมีอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่นักเรียนพิการ มีการจัดสถานที่สอนเสริม ป้ายนิเทศโรงเรียนมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการบริหารจัดการเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการสอน โรงเรียนปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับนักเรียนพิการ จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้นักเรียนพิการ จัดระบบเพื่อนช่วยเพื่อ พี่ช่วยน้อง จัดบริการสอนเสริม จัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน ครูผู้สอน ทบทวนและปรับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลภาคเรียนละ 1 ครั้ง และด้านเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวก โรงเรียนจัดสรรงบประมาณเป็น การเฉพาะเพื่อการจัดการเรียน จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ วัสดุสำหรับนักเรียนพิการแต่ละประเภท โรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากร ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนจัดการเรียนร่วมตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการเรียนร่วม จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้ ปัญหาด้านนักเรียนอยู่ในระดับน้อย ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับน้อย ปัญหาด้านกิจกรรมการสอน อยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาด้านเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนจัดการเรียนร่วมตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการเรียนร่วม จังหวัดชัยภูมิ ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ แนวทางการพัฒนาด้านนักเรียน เตรียมความพร้อมพื้นฐานด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านอารมณ์ จิตใจ จัดกิจกรรมให้เด็ก พัฒนาตนเองและเกิดการยอมรับช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้านสภาพแวดล้อม จัดสภาพภายในอาคารให้เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียน ห้องเรียนร่วม ควรอยู่ชั้นล่างของตัวอาคาร ปรับห้องเรียนให้มีบรรยากาศน่าเรียน แสงสว่างเพียงพอ จัดทำห้องน้ำสำหรับคนพิการ ด้านกิจกรรมการสอน จัดทำแผนการจัด

การศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนรายบุคคล ฝึกทักษะการประกอบอาชีพ จัดกิจกรรม สอนเสริม สอนตามความสามารถและใช้แรงเสริมกระตุ้น ให้เด็กเกิดกระบวนการคิด จัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนร่วมกับเด็กปกติ ส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียนพิการ นำหลักสูตรเด็กปกติ ประยุกต์ใช้กับนักเรียนพิการเรียนร่วมโดยปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับนักเรียนพิการเรียนร่วม ด้านเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวก จัดงบประมาณให้ลงถึงนักเรียน โดยตรงนำงบประมาณ มาจัดทำสื่อเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอ

จากผลการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิด ต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนร่วม การบริหารจัดการเรียนร่วมแบบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ด้านเครื่องมือ ตลอดจนความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเด็กพิเศษ การบริหารจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท เป็นการบริหารจัดการที่เป็นระบบ และมีการบูรณาการองค์ประกอบทุกด้าน อย่างครบถ้วน ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางดำเนินงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากสามารถสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนหรือที่มีความบกพร่องเป็นเฉพาะ บุคคล และสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 รวมทั้ง เป็นการบริหารที่สอดคล้องกับหลักการของธรรมนูญการศึกษาระบบกลไกการบริหาร กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีด้วย ควรนำไปใช้ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินการ การจัดการเรียนร่วมให้ได้รับประโยชน์ในการเข้ารับการศึกษาอย่างมีคุณภาพยิ่งขึ้นไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Framework) ด้านเครื่องมือของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขต การศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ โดยนำทฤษฎีของ เบญจมา ชลธาร์นนท์ และบุษบา ตาไว มาประยุกต์เป็นเกณฑ์ในการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Framework) ด้านเครื่องมือ ได้แก่ นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ งบประมาณ ระบบการบริหารจัดการ กฎกระทรวง เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก